

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.13.5.2024

Pani
Halina Staszekwicz
Prezes Zarządu
Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów
i Kanalizacji Sp. z o.o.
ul. Bracka 66
34-300 Żywiec

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/040 – Postępowanie z olejami odpadowymi

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ¹ ul. Bracka 66, 34-300 Żywiec
Kierownik jednostki kontrolowanej	Halina Staszewicz, Prezes Zarządu MPWiK od 1 września 1998 r. (akta kontroli: str. 3-14)
Zakres przedmiotowy kontroli	Przestrzeganie przepisów w zakresie gospodarki olejami odpadowymi
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2020 r. do dnia zakończenia kontroli ² , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	Aleksander Małysz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/157/2024 z 15 lipca 2024 r. (akta kontroli: str. 1-2)

---

¹ Dalej: MPWiK.

² Tj. dnia 13 września 2024 r.

³ Dz.U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez MPWiK obowiązków w zakresie gospodarowania olejami odpadowymi.

Uzasadnienie oceny ogólnej

MPWiK prawidłowo prowadziło gospodarkę olejami odpadowymi. Przestrzegano warunków dotyczących rodzaju i ilości wytworzonych olejów odpadowych określonych w decyzjach Marszałka Województwa Śląskiego⁵, a także prawidłowo magazynowano i postępowano z wytworzonymi olejami odpadowymi.

Prowadzono ilościową i jakościową ewidencję odrębną dla poszczególnych rodzajów wytwarzanych olejów odpadowych, w oparciu o karty ewidencji odpadów⁶ oraz karty przekazania odpadów⁷, zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach⁸. Jedynie w trzech przypadkach nie zapewniono rzetelnych wpisów w kartach ewidencji odpadów, co skutkowało koniecznością korekty dwóch sprawozdań o wytwarzanych odpadach i gospodarowaniu odpadami. Przedmiotowe korekty nie zmieniły łącznej ilości olejów odpadowych wykazanych w tych sprawozdaniach.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Przestrzeganie przepisów w zakresie gospodarki olejami odpadowymi

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą MPWiK obowiązywały 3 decyzje dotyczące wytwarzania i gospodarowania olejami odpadowymi, wydane przez Marszałka Województwa, tj.:

- decyzja nr 1713/OS/2013 z dnia 2 sierpnia 2013 r. dotycząca udzielenia *pozwolenia na wytwarzanie odpadów uwzględniająca zezwolenie na przetwarzanie odpadów w związku z prowadzeniem instalacji komunalnej oczyszczalni ścieków wraz z suszarnią osadów zlokalizowanej w Żywcu, przy ul. Brackiej 66*, w zakresie której uwzględniono m.in.:
  - 13 01 13* - inne oleje hydrauliczne⁹ w ilości 0,5 Mg/rok¹⁰,
  - 13 02 08* - inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe w ilości 2 Mg/rok;
  - 13 05 06* - olej z odwadniania olejów w separatorach w ilości 0,7 Mg/rok.W ww. decyzji określono sposób magazynowania tych odpadów, tj.: w szczelnych, zamykanych beczkach, na szczelnym utwardzonym podłożu, w magazynie środków smarnych i paliw oraz przekazywanie ich uprawnionemu odbiorcy do przetwarzania lub zbierania. Okres obowiązywania tej decyzji określono na dzień 2 sierpnia 2023 r.;
- decyzja¹¹ nr 2518/OS/2018 z dnia 20 sierpnia 2018 r. zwiększająca ilość dopuszczonych do wytworzenia olejów silnikowych, przekładniowych i smarowych (13 02 08*) z 2 Mg/rok do 2,5 Mg/rok. MPWiK w swoim

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: Marszałek Województwa.

⁶ Dalej: KEO.

⁷ Dalej: KPO.

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 1587, ze zm.; dalej: ustawa o odpadach.

⁹ Zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 r., poz. 10).

¹⁰ Ilość odpadu dopuszczona do wytworzenia zgodnie z posiadaną decyzją.

¹¹ Decyzja nr 2518/OS/2018 z dnia 20 sierpnia 2018 r. dotyczyła zmiany decyzji nr 1713/OS/2013 z dnia 2 sierpnia 2013 r.

wniosku¹² wystąpiło o zwiększenie limitu ilości wytwarzanego odpadu, co uzasadniono potrzebą (cyt.): *częstszych przeglądów eksploatacyjnych urządzeń (...) co wpływa na wydłużenie okresów pomiędzy kolejnymi remontami urządzeń, które powodują powstawanie odpadów*;

- decyzja¹³ nr 2933/OS/2020 z dnia 9 listopada 2020 r., w której zmieniono miejsce i sposób magazynowania odpadów na: *magazynowanie w szczelnych zamykanych beczkach umiejscowionych na wannach wychwytowych, na szczelnym utwardzonym podłożu w budynku przepompowni wód retencyjnych*. Zmianę we wniosku¹⁴ MPWiK uzasadniło wymogami przeciwpożarowymi. Ww. decyzja została wydana po kontroli przeprowadzonej w okresie od 30 czerwca 2020 r. do 27 sierpnia 2020 r. przez Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska¹⁵ z udziałem przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w Katowicach¹⁶, co szerzej przedstawiono w pkt 6 niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli: str. 162-215, 255-278)

W dniu 28 kwietnia 2023 r. MPWiK wystąpiło z wnioskiem do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego o wydanie kolejnego pozwolenia na wytwarzanie odpadów, uwzględniającego zezwolenie na przetwarzanie odpadów w związku z eksploatacją instalacji - komunalnej oczyszczalni ścieków wraz z suszarnią osadów w Żywcu. Powyższe działanie skutkowało przedłużeniem¹⁷ na podstawie art. 226a ust. 1 ustawy o odpadach¹⁸ okresu obowiązywania decyzji nr 1713/OS/2013 do dnia 31 grudnia 2025 r.

(akta kontroli: str. 216-254, 496-498)

W dniu 4 kwietnia 2018 r. MPWiK otrzymało zawiadomienie z dnia 29 marca 2018 r. o nadaniu indywidualnego numeru rejestrowego 000008246 z urzędu na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy o odpadach oraz aktywacji indywidualnego konta w *Bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami*¹⁹.

(akta kontroli: str. 285-312)

1.2. MPWiK w okresie objętym kontrolą przestrzegało warunków w zakresie rodzaju i ilości wytworzonych olejów odpadowych, określonych w posiadanej decyzji²⁰. Ilość olejów odpadowych wytworzonych w latach: 2020-2024 (I półrocze) wynosiła łącznie 8,532 Mg, w tym ilość poszczególnych rodzajów olejów odpadowych wynosiła odpowiednio:

- 8,201 Mg stanowiły inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe (13 02 08*), w tym: 1,535 Mg w 2020 r., 1,695 Mg w 2021 r., 2,222 Mg w 2022 r., 1,579 Mg w 2023 r. oraz 1,170 Mg w I półroczu 2024 r.;

¹² Z dnia 27 czerwca 2018 r. o zmianę decyzji nr 1713/OS/2013.

¹³ Decyzja nr 2933/OS/2020 z dnia 9 listopada 2020 r. dotyczyła zmiany decyzji nr 1713/OS/2013 z dnia 2 sierpnia 2013 r.

¹⁴ Z dnia 24 października 2019 r. o zmianę decyzji nr 1713/OS/2013.

¹⁵ Dalej: Śląski Inspektor Ochrony Środowiska.

¹⁶ Dalej: Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego lub Urząd Marszałkowski.

¹⁷ Ex lege.

¹⁸ Według art. 226a ust. 1 ww. ustawy w okresie do dnia 31 grudnia 2025 r. zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów nie wygasa ze względu na upływ czasu, na jaki zostało wydane, jeżeli posiadacz odpadów w terminie nie później niż trzy miesiące przed upływem tego czasu złoży wniosek o wydanie nowego zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów.

¹⁹ Dalej: system BDO lub BDO.

²⁰ Z uwzględnieniem zmian ww. decyzji.

- 0,161 Mg stanowiły oleje z odwadniania olejów w separatorach (13 05 06*), które wytworzono w ilości 0,086 Mg w 2022 r. oraz 0,075 Mg w I półroczu 2024 r.;
- 0,170 Mg stanowiły inne oleje hydrauliczne (13 01 13*), które zostały wytworzone w I półroczu 2024 r.

Ilości wytworzonych olejów odpadowych były niższe od wartości określonych w posiadanej decyzji.

(akta kontroli: str. 323-354)

MPWiK dotrzymywało warunków posiadanej decyzji²¹, o których mowa art. 188 ust. 2b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska²², w zakresie m.in.:

- sposobów zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko. Według wyjaśnień Dyrektor ds. Eksploatacji i Utrzymania Ruchu²³: *minimalizowana jest ilość wytwarzanych olejów odpadowych powstających w instalacji poprzez wydłużenie okresów pomiędzy wymianami olejów w 3 agregatach kogeneracyjnych służących do produkcji energii elektrycznej i ciepłej, z zalecanych przez producenta 600 godzin pracy do 650 -700 godzin pracy (...) oleje odpadowe są wstępnie magazynowane w sposób selektywny (...) sposób postępowania na terenie MPWiK z olejami odpadowymi uniemożliwia przedostanie się olejów odpadowych do wód, gleby lub ziemi;*
- selektywnego magazynowania olejów odpadowych w budynku przepompowni wód retencyjnych w sposób określony w decyzji 1713/OS/2013, tj. zabezpieczone przed wymywaniem oraz wpływem czynników atmosferycznych;
- dalszego sposobu gospodarowania odpadami. MPWiK przekazywało oleje odpadowe przedsiębiorcy posiadającemu decyzję Starosty Bielskiego nr 15 z dnia 25 marca 2013 r., dotyczącą zezwolenia w zakresie zbierania odpadów oraz nadany przez Marszałka Województwa nr rejestrowy 000010097;
- przestrzegania warunków przeciwpożarowych wynikających z operatu przeciwpożarowego dotyczącego *magazynowania odpadów powstałych w wyniku eksploatacji instalacji komunalnej oczyszczalni ścieków wraz z suszarnią osadów*, sporządzonego w lipcu 2019 r.²⁴ przez rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych²⁵. Według postanowienia nr 5/PZ/2020 Komendanta Państwowej Straży Pożarnej w Żywcu z dnia 13 lutego 2020 r. zostały spełnione wymagania określone w przepisach ochrony przeciwpożarowej dla instalacji komunalnej i oczyszczalni ścieków wraz z suszarnią (...) w tym miejsc magazynowania odpadów oraz w zakresie zgodności z warunkami ochrony przeciwpożarowej zawartymi w operacie szacunkowym sporządzonym przez rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych.

(akta kontroli: str. 162-215, 255-278, 323-354, 436-484, 516-526, 734-743)

²¹ Nr 1713/OS/2013.

²² Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.

²³ Dalej: Dyrektor ds. Eksploatacji.

²⁴ Ww. operat przeciwpożarowy nie zawiera daty sporządzenia.

²⁵ Nr uprawnień: 646/2015.

1.3. MPWiK w okresie objętym kontrolą prowadziło ilościową²⁶ i jakościową ewidencję wytwarzanych olejów odpadowych²⁷, odrębną dla poszczególnych ich rodzajów, w oparciu o karty ewidencji odpadów²⁸ oraz karty przekazania odpadów²⁹, zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o odpadach. Ww. ewidencja prowadzona była za pośrednictwem indywidualnego konta w systemie BDO i zawierała dane określone w art. 67 ust. 3 ustawy o odpadach, tj. m.in.:

- nazwę oraz adres siedziby i miejsca prowadzenia działalności posiadacza odpadów;
- numer rejestrowy, nadany przez marszałka województwa;
- imię i nazwisko osoby sporządzającej KEO;
- rodzaj prowadzonej działalności w zakresie gospodarki odpadami, tj. informacje o zbieraniu olejów odpadowych;
- masę odpadów oraz kod i rodzaj odpadów.

KPO zawierały wymagane przez art. 67 ust. 3a ustawy o odpadach informacje dotyczące:

- daty i godziny rozpoczęcia transportu odpadów oraz przejęcia przez następnego posiadacza odpadów;
- numerów rejestracyjnych środków transportu odpadów.

(akta kontroli: str. 324-354, 436-484)

W okresie objętym kontrolą MPWiK przekazywało przedsiębiorcy uprawnionemu do zbierania odpadów oleje odpadowe, partiami³⁰ o masie od 0,040 Mg do 0,490 Mg na podstawie umowy z dnia 7 grudnia 2020 r. dotyczącej odbioru odpadów.

(akta kontroli: str. 436-484, 502-507, 537-539)

Dyrektor ds. Eksploatacji wyjaśniła:

W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 6 grudnia 2020 r. (odbior) wytwarzanych odpadów, w tym olejów odpadowych, MPWiK zlecało każdorazowo do firmy (...) Sp. z o.o. (...) MPWiK w okresie: 1 stycznia - 6 grudnia 2020 r. (...) przekazano (...) 0,795 Mg tych olejów (...) Na przestrzeni 2019 r. i 2020 r. MPWiK prowadziło działania zmierzające do podpisania umowy dotyczącej przekazania części wytwarzanych odpadów, w tym olejów odpadowych. W tym okresie MPWiK natrafiło na problem z pozyskaniem ofert od firm prowadzących zbieranie odpadów. Do takiej sytuacji doszło przypuszczalnie ze względu na wprowadzenie dodatkowych wymogów dla podmiotów prowadzących zbieranie odpadów, poprzez ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 1592, ze zm.) i część podmiotów musiała dopiero dostosować się do nowych wymogów, a tym samym podmiot nie był w stanie przedstawić oferty na odbiór odpadów z MPWiK. Z wyżej wymienionych powodów MPWiK podpisało umowę na odbiór olejów odpadowych dopiero w dniu 7 grudnia 2020 r.

(akta kontroli: str. 734-743)

Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe (13 02 08*) oraz oleje z odwadniania olejów w separatorach (13 05 06*) o łącznej masie 8,362 Mg przekazywano do procesu R9 *Powtórna rafinacja lub inne sposoby ponownego użycia olejów*. 0,170 Mg innych olejów hydraulicznych (13 01 13*) wytworzonych w 2024 r. MPWiK przekazało

²⁶ Na podstawie dokonywania ważenia olejów odpadowych.

²⁷ Tj.: inne oleje hydrauliczne (13 01 13), inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe (13 02 08), oleje z odwadniania olejów w separatorach (13 05 06).

²⁸ Dalej: KEO.

²⁹ Dalej: KPO.

³⁰ W latach 2020-2024 (30 sierpnia) MPWiK sporządziło 29 KPO dotyczących olejów odpadowych, z czego w poszczególnych latach ww. okresu odpowiednio: 4, 6, 8, 3 i 8 KPO.

przedsiębiorcy zbierającym odpady w dniu 9 sierpnia 2024 r. i według wyjaśnień Dyrektora ds. Eksploatacji³¹ zostaną one przekazane do procesu R9 po zebraniu większej ich ilości.

(akta kontroli: str. 436-484, 502-506, 758-881)

MPWiK przechowywało KEO i KPO przez okres 5 lat, tj. przez okres określony w art. 72 ust. 1 ustawy o odpadach.

(akta kontroli: str. 324-354, 436-484, 734-743)

Dyrektor ds. Eksploatacji i Utrzymania Ruchu wyjaśniła:

Karty Przekazania Odpadów (KPO) sporządzane są dla każdej przekazywanej partii danego rodzaju oleju odpadowego osobno. Podstawą do sporządzania KPO są dane dotyczące ilości wytworzonego oleju odpadowego wstępnie magazynowanego, wprowadzone na bieżąco do kart ewidencji odpadów.

(akta kontroli: str. 734-743)

W trzech przypadkach pracownicy MPWiK dokonali wpisów w KEO danych liczbowych dotyczących masy innych olejów silnikowych, przekładniowych smarowych (13 02 08*) w sposób nierzetelny, co szerzej przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: str. 883-888, 900-906)

1.4. W okresie objętym kontrolą MPWiK złożyło Marszałkowi Województwa za pośrednictwem indywidualnego konta w BDO roczne sprawozdania o wytwarzanych odpadach i gospodarowaniu odpadami³² w terminach określonych w art. 76 ust. 1 ustawy o odpadach³³. I tak:

- 26 października 2020 r. MPWiK złożyło sprawozdanie za 2019 r. Urząd Marszałkowski 4 grudnia 2020 r. wystąpił do MPWiK o dokonanie w terminie 7 dni³⁴ korekty ww. sprawozdania w zakresie, który nie dotyczył olejów odpadowych. Stosowną korektę MPWiK złożyło 7 grudnia 2020 r., tj. w wymaganym terminie;
Urząd Marszałkowski zaakceptował sprawozdanie za 2019 r. w systemie BDO w dniu 8 grudnia 2020 r.;
- 15 marca 2021 r. MPWiK złożyło sprawozdanie za 2020 r. Urząd Marszałkowski 19 listopada 2021 r. wystąpił o dokonanie w terminie 14 dni korekty ww. sprawozdania, która nie dotyczyła olejów odpadowych. Korektę MPWiK złożyło 1 grudnia 2021 r., tj. w wymaganym terminie.
Urząd Marszałkowski zaakceptował sprawozdanie za 2020 r. w dniu 2 marca 2022 r.;
- 11 marca 2022 r. MPWiK złożyło sprawozdanie za 2021 r. Sprawozdanie to nie było korygowane.
Urząd Marszałkowski zaakceptował ww. sprawozdanie w dniu 14 czerwca 2022 r.;

³¹ Powyższe wyjaśnienia Dyrektor ds. Eksploatacji złożyła na podstawie pisemnych informacji uzyskanych od przedsiębiorcy zbierającego odpady.

³² Tj. sprawozdania o których mowa w art. 75 ustawy o odpadach.

³³ Według art. 76 ust. 1 pkt 2 ustawy o odpadach podmioty obowiązane do sporządzenia sprawozdań, o których mowa w (...) art. 75, składają je w terminie do dnia 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy marszałkowi województwa właściwemu ze względu na (...) miejsce wytwarzania, zbierania lub przetwarzania odpadów – w przypadku sprawozdania o wytwarzanych odpadach i gospodarowaniu odpadami. Termin złożenia ww. sprawozdania za 2019 r. został przesunięty do 2 listopada 2020 r., a zmiana przepisów wynikała z art. 26 ustawy z dnia 14 maja 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. poz. 875).

³⁴ Od otrzymania przez MPWiK pisma z dnia 4 grudnia 2020 r.

- 7 marca 2023 r. MPWiK złożyło sprawozdanie za 2022 r. Urząd Marszałkowski³⁵ 13 czerwca 2023 r. wystąpił o dokonanie korekty ww. sprawozdania, która nie dotyczyła olejów odpadowych. MPWiK złożyło wymaganą korektę 15 czerwca 2023 r. Sprawozdanie to było przez MPWiK korygowane jeszcze dwukrotnie, tj. 2 sierpnia 2024 r. i 29 sierpnia 2024 r. W dniu 2 sierpnia 2024 r. MPWiK dokonało autokorekty ww. sprawozdania, która dotyczyła przesunięcia w ramach *Działu XI Tabeli 1. Informacja o wytworzonych odpadach* innych olejów silnikowych, przekładniowych i smarowych (13 02 08*) o masie 0,174 Mg z pozycji *Odpady wytworzone w instalacji*³⁶ do pozycji *Odpady wytworzone poza instalacją*³⁷. Powyższa zmiana wynikała z dokonanej przez MPWiK autokorekty KEO i nie zmieniła łącznej masy olejów odpadowych wykazanych w powyższym sprawozdaniu. W dniu 29 sierpnia 2024 r. MPWiK dokonało kolejnej (trzeciej) korekty sprawozdania za 2022 r., która nie dotyczyła olejów odpadowych³⁸;
Urząd Marszałkowski zaakceptował: sprawozdanie za 2022 r. w dniu 16 czerwca 2023 r., a ostatnią korektę sprawozdania w dniu 29 sierpnia 2023 r.;
- 14 marca 2024 r. MPWiK złożyło sprawozdanie za 2023 r. Urząd Marszałkowski 25 marca 2024 r. wystąpił o dokonanie w terminie 7 dni korekty ww. sprawozdania, która nie dotyczyła olejów odpadowych. MPWiK złożyło wymaganą korektę 26 marca 2024 r., tj. w wymaganym terminie. W dniu 2 sierpnia 2024 r. MPWiK dokonało autokorekty ww. sprawozdania, która dotyczyła przesunięcia w ramach *Działu XI Tabeli 1. Informacja o wytworzonych odpadach* innych olejów silnikowych, przekładniowych i smarowych (13 02 08*) o masie 0,051 Mg z pozycji *Odpady wytworzone w instalacji*³⁹ do pozycji *Odpady wytworzone poza instalacją*⁴⁰. Zmiana ta wynikała z dokonanej przez MPWiK autokorekty KEO i nie zmieniła łącznej masy olejów odpadowych wykazanych w powyższym sprawozdaniu;
Urząd Marszałkowski zaakceptował sprawozdanie za 2023 r. w dniu 26 marca 2024 r., a w dniu 7 sierpnia 2024 r. zaakceptował drugą (ostatnią) korektę tego sprawozdania.

Wykazane w powyższych sprawozdaniach dane dotyczące ilości wytworzonych poszczególnych rodzajów odpadów olejowych były zgodne z danymi zawartymi w KEO za lata 2020-2023.

(akta kontroli: str. 324-354, 527-733)

1.5. Oleje odpadowe magazynowano na terenie MPWiK, w wydzielonym pomieszczeniu *Przepompowni Wód Retencyjnych*, przeznaczonym (według wyjaśnień Kierownika Oczyszczalni Ścieków) do wstępnego magazynowania odpadów przez ich wytwórcę, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 lit. ustawy o odpadach, przed ich przekazaniem do przedsiębiorstwa zbierającego oleje odpadowe. Ww. oleje magazynowano w 5 stalowych pojemnikach⁴¹

³⁵ Według wyjaśnień Kierownika Oczyszczalni Ścieków informacja o potrzebie korekty została przekazana telefonicznie przez Inspektora Departamentu Ochrony Środowiska Ekologii i Opłat Środowiskowych Urzędu Marszałkowskiego, który nie wskazał terminu dokonania korekty.

³⁶ Masy tych odpadów wykazane w sprawozdaniu przed i po korekcie wynosiły odpowiednio: 2,047 Mg i 1,873 Mg.

³⁷ Masy tych odpadów wykazane w sprawozdaniu przed i po korekcie wynosiły odpowiednio: 0,135 Mg i 0,309 Mg.

³⁸ Według wyjaśnień Kierownika Oczyszczalni Ścieków informacja o potrzebie tej korekty sprawozdania została przekazana telefonicznie w dniu 21 sierpnia 2014 r. przez Inspektora Departamentu Ochrony Środowiska Ekologii i Opłat Środowiskowych Urzędu Marszałkowskiego i dotyczyła uzupełnienia sprawozdania za 2022 r. wyjaśnieniami dotyczącymi ilości wytworzonych komunalnych osadów ściekowych.

³⁹ Masy tych odpadów wykazane w sprawozdaniu przed i po korekcie wynosiły odpowiednio: 1,579 Mg i 1,528 Mg.

⁴⁰ Masy tych odpadów wykazane w sprawozdaniu przed i po korekcie wynosiły odpowiednio: 0,000 Mg i 0,051 Mg.

⁴¹ Tj. beczkach.

odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, umiejscowionych na wannach wychwytowych i wyposażonych w szczelne zamknięcia, tj. zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 5 października 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z olejami odpadowymi⁴². Pojemniki z olejami odpadowymi zlokalizowano w miejscu zamykanym, utwardzonym, zabezpieczonym przed zanieczyszczeniami gruntu i opadami atmosferycznymi, wyposażonym w urządzenia do zbierania wycieków tych olejów (tj. 3 wanny wychwytowe oraz 2 pojemniki o pojemności 200 l), zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia. Pojemność urządzeń do zbierania wycieków (tj. pojemników i wanien wychwytowych) dostosowano do ilości magazynowanych olejów odpadowych, zgodnie z § 4 ust. 3 rozporządzenia.

Wszystkie pojemniki były oznakowane w sposób wskazany w § 3 ust. 2 rozporządzenia tzn. na pojemnikach w widocznym miejscu umieszczono kod odpadu wynikający z katalogu odpadów dla każdego rodzaju odpadów.

W pomieszczeniu *Przepompowni Wód Retencyjnych*, w którym magazynowano oleje odpadowe znajdowały się m.in.: 2 gaśnice (o ładunku 6 kg proszku gaśniczego każda), koc gaśniczy, opakowanie sorbentu, 2 rękawy sorpcyjne oraz waga hakowa, przeznaczona⁴³ do ważenia odpadów, w tym olejów odpadowych.

(akta kontroli: str. 516-526)

1.6. Śląski Inspektor Ochrony Środowiska przeprowadził w MPWiK dwie kontrole, tj.:

- na wniosek Marszałka Województwa z dnia 25 lutego 2020 r., w związku z rozpatrywaniem wniosku MPWiK z dnia 24 października 2019 r. o zmianę decyzji nr 1713/OS/2013 z dnia 2 sierpnia 2013 r., dotyczącej pozwolenia na wytworzenia odpadów, uwzględniającego zezwolenie na przetwarzanie odpadów. Kontrolę przeprowadzono z udziałem przedstawicieli⁴⁴ Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w okresie od 30 czerwca 2020 r. do 27 sierpnia 2020 r. za lata 2019-2020 w zakresie: *gospodarowania odpadami z wyłączeniem gospodarowania odpadami komunalnymi oraz gospodarki odpadami powstającymi w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych, w tym w zakresie zagospodarowania osadów ściekowych*. W protokole kontroli z dnia 27 sierpnia 2020 r. zawarto m.in. zapisy dotyczące miejsca i sposobu magazynowania oraz sposobu zagospodarowania olejów odpadowych (przekazywanie uprawnionemu odbiorcy do przetwarzania lub zbierania), wynikających z decyzji 1713/OS/2013 z dnia 2 sierpnia 2013 r. oraz (cyt.): *nie stwierdzono naruszeń*; w postanowieniu Śląskiego Inspektora Ochrony Środowiska z dnia 28 sierpnia 2020 r. stwierdzono: *spełnianie wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska w zakresie przetwarzania odpadów na terenie instalacji komunalnej oczyszczalni ścieków wraz z suszarnią osadów*;
- w okresie od 13 kwietnia 2021 r. do 23 czerwca 2021 r. za lata 2020-2021 w zakresie: *realizacji obowiązków podmiotów gospodarujących odpadami (...), gospodarki odpadami powstającymi w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych, w tym w zakresie zagospodarowania osadów ściekowych oraz przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzonych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych*. W protokole kontroli z dnia 23 czerwca 2021 r. nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarowania olejami odpadowymi. Protokół ten zawierał m.in. zapisy o przekazywaniu podmiotowi

⁴² Dz. U. poz. 1694, dalej: rozporządzenie.

⁴³ Według wyjaśnień Kierownika Oczyszczalni Ścieków.

⁴⁴ Tj. dwóch osób.

niepublicznemu olejów silnikowych, przekładniowych i smarowych (13 02 08*).

(akta kontroli: str. 15-64, 209-215, 279-284)

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Stwierdzone
nieprawidłowości

W trzech przypadkach pracownicy MPWiK w sposób nierzetelny dokonali wpisów w KEO danych liczbowych dotyczących masy innych olejów silnikowych, przekładniowych smarowych (13 02 08*). I tak:

- w KEO za 2022 r. sporządzonej w systemie BDO dnia 8 lipca 2022 r. wpisano 0,174 Mg ww. odpadów, jako wytworzonych w związku z eksploatacją instalacji komunalnej oczyszczalni ścieków wraz z suszarnią osadów⁴⁵, zamiast jako powstałych poza instalacją. Powyższe skorygowano dniu 2 sierpnia 2024 r. poprzez zamieszczenie w KEO za 2022 r. wpisu dotyczącego wytworzenia poza instalacją ww. odpadów (0,174 Mg);
- w KEO za 2023 r. sporządzonej w systemie BDO w dniach 27 kwietnia 2023 r. oraz 13 września 2023 r. wpisano odpowiednio: 0,131 Mg i 0,075 Mg ww. odpadów, jako wytworzonych w związku z eksploatacją instalacji. Powyższe skorygowano dniu 2 sierpnia 2024 r. poprzez zamieszczenie w KEO za 2023 r. wpisów dotyczących wytworzenia ww. odpadów w poniższych ilościach: 27 kwietnia 2023 r.: 0,100 Mg w instalacji i 0,031 Mg poza instalacją oraz 13 września 2023 r.: 0,055 Mg w instalacji i 0,020 Mg poza instalacją (jako wytworzone poza instalacją wykazano po korekcie łącznie 0,051 Mg tych odpadów).

Ww. korekty nie zmieniły łącznej ilości olejów odpadowych wykazanych w KEO, natomiast ich dokonanie skutkowało koniecznością korekty sprawozdań o wytwarzanych odpadach i gospodarowaniu odpadami (za 2022 r. i 2023 r.), które MPWiK wykonało 2 sierpnia 2024 r., tj. w trakcie niniejszej kontroli NIK.

(akta kontroli: str. 883-888, 900-906)

W odniesieniu do korekty KEO za 2022 r. Starszy Mistrz ds. Transportu wyjaśnił:

W trakcie przygotowywania informacji do kontroli NIK, przypomniałem sobie, że w 2022 r. Dział Transportu wytworzył beczkę oleju o kodzie 13 02 08 (Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe). Poprosiłem w dniu 8 lipca 2022 r. [pracownika] o dokonanie wpisu w Karcie Ewidencji Odpadu (KEO) nr: 00017/2022/KEO /0001/000008246 o wytworzeniu odpadu o kodzie 13 02 08 Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe (...) omyłkowo dokonał [on] wpisu w KEO kwalifikując odpad wytworzony w dniu 8 lipca 2022 r. jako odpad powstały w związku z eksploatacją instalacji komunalnej oczyszczalni ścieków wraz z suszarnią osadów, zamiast poza instalacją. Wprowadzone przez wspomnianego pracownika dane nie zostały przeze mnie zweryfikowane w późniejszym terminie celem ustalenia zgodności (...) Omyłkowy wpis pierwotnie oznaczony, jako wytworzony w związku z eksploatacją instalacji został przeze mnie zauważony i poprawiony w karcie ewidencji odpadów - w dniu 2 sierpnia 2024 r. (...) W związku z faktem, iż korekta danych w karcie ewidencji odpadów nastąpiła po zamknięciu okresu sprawozdawczego za 2022 r. konieczne było dokonanie korekty sprawozdania nr (...)

⁴⁵ O której mowa w art. 3 pkt 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska. Dalej: instalacja. Według zapisów art. 3 pkt 6 ww. ustawy poprzez instalację rozumie się (...) zespół stacjonarnych urządzeń technicznych powiązanych technologicznie, do których tytułem prawnym dysponuje ten sam podmiot i położonych na terenie jednego zakładu lub budowli niebędące urządzeniami technicznymi ani ich zespołami, których eksploatacja może spowodować emisję.

złożonego dnia 15 czerwca 2023 r. do Urzędu Marszałkowskiego, za pośrednictwem systemu BDO.

(akta kontroli: str. 882)

W odniesieniu do korekty KEO za 2023 r. Młodszy specjalista ds. oczyszczalni ścieków wyjaśniła:

Przyczyną korekty wpisów w KEO o numerze 00007/2023/KEO/0001/000008246, dotyczącej odpadu o kodzie 13 02 08 (Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe), wykonanej w 2 sierpnia 2024 r. była omyłkowa kwalifikacja odpadu, jako powstałego w związku z eksploatacją instalacji komunalnej oczyszczalni ścieków wraz z suszarnią osadów, zamiast powstałego poza instalacją. Jako pracownik nowo przyjęty nie posiadałam usystematyzowanej wiedzy dotyczącej funkcjonowania Przedsiębiorstwa, w którym jednocześnie prowadzona jest działalność związana z eksploatacją instalacji, jak i poza nią. W następstwie tego w dniach 27 kwietnia 2023 r. oraz 13 września 2023 r. doszło do omyłkowego wprowadzenia przeze mnie dwóch wpisów w KEO sporządzonej w systemie BDO początkiem 2023 r. Omyłka dotyczyła przypisania odpadu o kodzie 13 02 08 o masie 0,051 Mg oleju odpadowego powstałego w Dziale Utrzymania Ruchu, jako powstałego w związku z eksploatacją instalacji komunalnej oczyszczalni ścieków wraz z suszarnią osadów, zamiast powstałego poza instalacją (...) W związku z faktem, iż korekta danych w karcie ewidencji odpadów nastąpiła po zamknięciu okresu sprawozdawczego za rok 2023 r. konieczne było dokonanie korekty sprawozdania (...) złożonego dnia 26 marca 2024 r. do Urzędu Marszałkowskiego.

(akta kontroli: str. 889)

Kierownik oczyszczalni ścieków wyjaśnił:

Pełniłem nadzór nad prowadzonymi pracami w zakresie ewidencji odpadów, w tym sporządzania Kart Ewidencji Odpadów (...) pełnienie nadzoru polegało na omówieniu codziennych/tygodniowych zadań służbowych, zachęcaniu pracownika do informowania mnie o niejasnościach, przekazywaniu instrukcji w formie ustnej lub pisemnej (...) Nie miałem możliwości wychwycenia popełnionej przez pracownika omyłki dotyczącej wpisu do Karty Ewidencyjnej Odpadów w zakresie olejów odpadowych.

(akta kontroli: str. 906)

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

Wnioski

Zapewnienie prawidłowego prowadzenia ewidencji oraz sprawozdawczości w zakresie olejów odpadowych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 21 października 2024 r.

Kontroler

Aleksander Małysz

Gł. specjalista kontroli państwowej

.....

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**